

ARCHIV MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM

FARNÍ ÚŘAD CHABAŘOVICE

1525 – 1930

Inventář číslo AP 57/9

NAD 156

Vlastník fondu: Římskokatolická farnost Chabařovice

Jan Bouček a Ladislav Dušek

Ústí nad Labem 1973

Schvalovací doložka

Schvaluji níže uvedený inventář: AP 57/9.
Ústí nad Labem, dne 30. 12. 1973

Jan Bouček

ředitel Okresního archivu Ústí nad Labem

Farní úřad Homole u Panny

Časový rozsah: 1525 – 1930

Inventární jednotky: 20

Evidenční jednotky: 16

Rozsah: 0,79 bm

Stav ke dni: 30. 12. 1973

Fond upořádal: Jan Bouček a Ladislav Dušek

Úvod napsal: Jan Bouček a Ivan Martinovský

Inventář schválil: Jan Bouček

Počet stran: 8

Úvod

I. Stručný nástin dějin fary

Počátkem 11. století se objevují první zprávy o existenci chabařovického kostela podřízeného ústeckému děkanátu. V roce 1352 platí zdejší kostel stejně jako kostel sv. Vojtěcha v Ústí nad Labem a to 36 grošů papežského desátku v půlročních splátkách. Totéž se připomíná k roku 1384. V roce 1362 je Theodorik z Rothsteinu, kněz míšeňské diecéze, potvrzen jako farář v Chabařovicích. Jeho předchůdce Jindřich (snad Němec) se úřadu vzdal. V roce 1363,

30. října byl sem byl instalován Jan Poč z Ústí nad Labem. Již příští rok 1364 (nebo snad 1367) 4. ledna byl jmenován klerik. Jak dlouho zde působil, není známo. Jeho nástupce se jmenoval Kašpar. Dne 30. října 1385 byl jmenován farář Bartoloměj, který předtím působil v Krupce a své místo si s Kašparem vyměnil. Dne 4. listopadu 1387 byl jmenován chabařovickým farářem Martin, syn Janův z Prahy, předtím kaplan biskupa kamenského (lokalita v polském pomoří u Toruně), tehdy kancléře Karla IV. Roku 1396 odešel farář Martin do Mladé Boleslavi. Sedmého srpna téhož roku se stal jeho nástupcem Jindřich, kněz z Zwickau (diecéze Naumburg). Ač získal kanonické potvrzení, vznesli proti jeho jmenování námitky faráři z Ústí nad Labem (Herman) a Krupky (Jan), kteří se o toto místo ucházeli a měli to prý příslibeno. Mikuláš Puchník, generální vikář arcidiecéze pražské přikázal, aby Jindřich hned vrátil chabařovickou faru Martinovi, neboť ten prý uvolněním fary porušil kanonické předpisy. Jelikož se ale vrácení fary po kanonickém potvrzení ukázalo nemožné, bylo oběma stěžovatelům dovoleno, aby na Martinovi vymáhali pod církevními tresty odškodnění 30 kop grošů. Jak to dopadlo, není známo, je však jisté, že Martin zůstal v Boleslavi a Jindřich v Chabařovicích. Po několika letech však umřel a novým farářem byl 25. ledna 1401 potvrzen Jan, také ze Zwickau. Dne 13. ledna 1407 byl potvrzen Jan z Čečelic († 1415). Po něm 19. října 1415 Mikuláš z Lipan († 1423). Dne 30. ledna 1423 byl potvrzen Jakub z Rakonic. Roku 1427 byl farář Jakub vystřídán farářem Ondřejem. Přesný důvod neznáme. Snad Jakub zahynul nebo utekl po bitvě u Ústí nad Labem roku 1426. V roce 1465 si chabařovický farář, jehož jméno neznáme, vymohl v Římě pro zdejší kostel právo udílet odpustky. V roce 1490 je Jiří z Chabařovic doložen jako arciděkan bílinský. Zpráva z roku 1492 říká, že Dorotes, vdova po ústeckém měšťanu Smržovi, věnovala svůj dům chabařovickému faráři Řehořovi. V roce 1499 byla na kostele opravena střecha. Rovněž zvonice byla opravována a instalovány v ní dva zvony. Dne 15. července 1529 bylo město postiženo velkým požárem, při kterém téměř celé lehlo popelem, a to včetně fary, kostela, zvonice i zvonů. Před rokem 1565 zde byl farářem Bartoloměj Jerschel (Jerselius). Patrony kostela byli až do roku 1627 Kölblové z Geysingu, kteří pod vlivem svých bratranců v Sasku přestoupili k protestantům. V roce 1566 Adam Kölbel jako vrchnost vypudil Jarschela z filiálního kostela sv. Vavřince a dosadil na jeho místo evangelického pastora Wilhelma Hirschfelda, původem z Gothy, kterého rok předtím povolal jako vychovatele svých dětí. Jerschel jako správce ústeckého děkanátu svolal v roce 1570 shromáždění katolických kněží. Po jeho odchodu v roce 1573 do Mostu zůstala fara neobsazena, přestože chabařovičtí o její rychlé obsazení žádali arcibiskupský úřad. Když se tak nestalo, obrátila se městská rada na Rischfelda s prosbou, aby každou třetí neděli křtil a prováděl nezbytné náboženské úkony. Hirschfeld ochotně vyhověl. Od té doby zde luteráni působili až do roku 1624. Roku 1575 se stal pastorem Mates Fritsch, který zde působil nastálo. V roce 1624 se pastor Heinrich Roth rozloučil s Chabařovicemi a vzápětí nastala rekatolizace. Farářem v Chabařovicích, Chlumci, Habarticích a v kostele sv. Vavřince se stal

Šimon Schmelius. Ten si u fary zřídil v roce 1627 výčep piva a vína. Po stížnostech obyvatel ho na nátlak vrchnosti musel zrušit. Za vpádu Sasů v roce 1631 uprchl, byl však i se svou hospodyní v Krupce zavražděn. Ostatky byly nalezeny v červenci 1632 v jedné šachtě. Pohřben byl 21. července 1632 v klášterním kostele v Krupce. Po čas okupace tohoto území Sasy byl pastorem opět Heinrich Roth. Se Sasy však odešel a farářem se stal páter Martin, o jehož předchozí činnosti není nic známo. Ten zemřel roku 1636. Po něm se stal farářem Paul Jetzinger. Sídlil trvale v Chlumci jako centru panství, a tak chabařovická fara byla až do roku 1716 de facto filiálkou Chlumce. Dne 1. listopadu 1697 vyhořel kostel, škola a požárem byla poškozena též fara. Oprava těchto církevních zařízení, případně postavení nových, byla zadána až v roce 1699. Nový kostel byl pak v roce 1701 zasvěcen P. Marii. Po roce 1710 se chabařovičtí snaží o samostatnost jejich fary a o vlastního faráře. Dne 16. února 1714 chabařovická vrchnost hrabě Kolovrat Libštejnský uzavřel s litoměřickým biskupem dohodu o vybavení nové fary. Chlumecký farář Schmiedt dostal z vrchnostenského dvora ve Vyklicích 2500 zl. ročního důchodu, z nichž 4 % měl dávat chabařovickému faráři. Roku 1716 se stal chabařovický rodák Franz Höhne prvním samostatným farářem v Chabařovicích. Zemřel v roce 1721. Dne 28. srpna 1749 byl položen základní kámen nového kostela. Ten pak byl po dokončení vysvěcen v roce 1753. Jeho věže však byly přestavovány ještě v létech 1872-73. V roce 1910 byly vyčleněny z chabařovické farní správy Předlice. Ve dnech 13. a 17. ledna 1917 byly zvony z kostela odvezeny pro válečné účely. Nové byly instalovány v prosinci 1920. Obvod fary v Chabařovicích je k roku 1970: Chabařovice (farní kostel Narození P. Marie, kaple sv. Jana Křtitele), Hrbovice (kaple sv. Kříže), Přestanov (kaple sv. Antonína Paduánského) a Strádov.

2. Archivní charakteristika fondu.

Fond převzat do archívu v r.1957, jedna pamětní kniha pak až v roce 1967 /sign.2/. Druhá /starší/ předána okresnímu archívu ze Státního archívu v Litoměřicích v r.1971. Z tohoto fondu je zachována především část knih. Spisů se dochoval malá zlo-
mek původní registratury. Inventarizováno byla 12 knih /čas. rozsah 1525 - 1927/ a 2 podací deníky /1889 - 1906/. Dva kartony spisů pocházejí z časového období 1771 - 1927. Skartován nebyl žádný materiál.

3. Stručný rozbor obsahu fondu.

Nejcennější jsou dvě pamětní knihy, starší /vůbec nejstarší dochovaná farní kronika na území ústeckého okresu/ z let 1525-1631. Druhá pak z let 1790 - 1927. Obě kroniky přinášejí mnoho zajímavého materiálu, a to i zprávy, které se netýkají duchovních záležitostí. Zajímavé údaje lze najít též v hospodářských knihách. Ze spisů stojí za zmínku pouze spisy hospodářské agendy z let 1771 - 1928.

4. Záznam o vypracování inventáře.

Fond zpracovali Ladislav Dušek a Jan Bouček v r. 1972. Úvod napsal Jan Bouček a Ing. Ivan Martinovský. Čistopis inventáře vypracoval Jan Bouček.

Ústí n. L., 30.12.1973

<i>inv. číslo</i>	<i>obsah</i>	<i>časový rozsah</i>	<i>karton</i>
I. Knihy			
a) pamětní a instrukcí			
1	Kniha pamětní	1525 – 1631	
2	Kniha pamětní (Liber memorabilium)	1790 – 1927	
b) duchovní správy			
3	Kniha ohlášek snoubenců	1883 – 1893	
4	Kniha ohlášek snoubenců (Eheverkündigungen in den Fialkirchen)	1899 – 1910	
5	Kniha křesťanských cvičení (Verzeichniss der abgehaltenen Christenlehren)	1856 – 1917	
c) knihy hospodářské a účetní			
6	Kniha nadací (Abschriften der Messenstiftungsbriefe)	1661 – 1854	
7	Kniha odsloužených nadačních mší (Persolvierungsbuch)	1829 – 1860	
8	Kniha odsloužených nadačních mší (Persolvierungsbuch)	1861 – 1925	
9	Kniha odsloužených nadačních mší (Persolvierungsbuch)	1886 – 1907	
10	Kniha školních nadací (Schulstiftungsbuch)	1776 – 1863	
11	Kniha cenných papírů (Verzeichniss der Wertpapiere)	1868 – 1902	
d) knihy chudinské			
12	Kniha chudinské nadace (Armenbuch)	1825 – 1917	
II. Spisy			
a) registrurní pomůcky			
13	Jednací protokol	1889 – 1895	
14	Jednací protokol	1901 – 1906	
b) spisy			
1. normálie			
15	Oběžníky a nařízení	1861 – 1916	KT 1
2. personální záležitosti			
16	Personální spisy	1817 – 1930	KT 1

3. duchovní správa			
17	Bohoslužby	1903 - 1917	KT 1
17	Svěcení bohoslužebných předmětů	1902 - 1906	KT 1
17	Visitace	1908	KT 1
4. matriční záležitosti			
18	Žádosti o dispens	1877 – 1927	KT 1
5. hospodářská agenda a účetnictví			
19	Kostel a fara	1829 – 1918	KT 1
19	Oltáře	1842 – 1911	KT 1
19	Pozemkový majetek	1839 – 1928	KT 1
19	Movitý majetek	1838 – 1927	KT 1
19	Kostelní inventář	1890	KT 1
19	Kostelní účty	1815 – 1890	KT 1
19	Majetková přiznání	1799 – 1824	KT 2
19	Nadace	1771 – 1905	KT 2
19	Daňové záležitosti	1855 – 1920	KT 2
19	Kongrua	1912	KT 2
19	Drobné finanční záležitosti	1871 – 1914	KT 2
19	Deníky peněžních vydání	1871 – 1889	KT 2
19	Účetní doklady	1898 – 1912	KT 2
6. varia			
20	Různé nezařazené spisy	1896 – 1914	KT 2

